

ADİ KONKORDATO HÜKÜMLERİ UYARINCA ÜÇÜNCÜ KİŞİ REHİNİLE GÜVENCEYE ALINMIŞ ALACAĞIN HUKUKİ DURUMU ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER^(*)

Doç. Dr. Levent BÖRÜ^(**)
Dr. Öğr. Üyesi Şafak PARLAK BÖRÜ^(***)
Arş. Gör. Emine BİLGİÇ EROĞLU^(****)

Öz

Konkordato projesinin kabulü için oylamaya katılacak alacaklılar, konkordato projesinden etkilenen alacaklılardır. Rehinli alacakların teminatsız kalan kısmı projeye dâhil edilecektir. Rehin hakkı, konkordato hukuku bakımından ayrıca incelenmelidir. Zira rehinin kim tarafından verildiği oylamaya katılacak alacaklıların belirlenmesi bakımından önem arz etmektedir. Borçlu borcuna karşılık kendisi rehin gösterebileceği gibi üçüncü bir kişi de borçlunun borcuna karşılık rehin gösterebilir. Konkordato hukuku bakımından da rehin konusu malın malikinin üçüncü kişi olması halinde alacağın, adi

(*) Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 15.03.2023 - Kabul Edildiği Tarih: 12.04.2023.

Atıf Şekli: Levent Börü - Şafak Parlak Börü - Emine Bilgiç Eroğlu, "Adi Konkordato Hükümleri Uyarınca Üçüncü Kişi Rehiniyle Güvenceye Alınmış Alacağın Hukuki Durumu Üzerine Değerlendirmeler", *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIII, S. 1, 2023, s. 547-575.

DOI: 10.52273/sduhfd..1265855.

(**) Hacettepe Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye.

E-posta: leventboru@hacettepe.edu.tr.

Orcid: <http://orcid.org/0000-0003-3043-3467>.

(***) Ankara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye.

E-posta: safakparlak@yahoo.com.

Orcid: <http://orcid.org/0000-0002-9843-6034>.

(****) Hacettepe Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye.

E-posta: emine.bilgic@hacettepe.edu.tr.

Orcid: <http://orcid.org/0000-0001-6098-4919>.

alacak mı rehinli alacak mı olduğu tartışmalar arasındadır. Bu çalışmada İcra ve İflas Kanunu'nun konkordatoya ilişkin hükümleri, doktrin ve Yargı kararları ışığında üçüncü kişi rehniyle temin edilen alacağın konkordatodaki hukuki durumu incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Konkordato, Üçüncü Kişi Rehni, Adi Alacak, Rehinli Alacak.

EVALUATIONS ON THE LEGAL STATUS OF THE RECEIVABLE SECURED THROUGH THIRD PARTY PLEDGE ACCORDING TO THE PROVISIONS OF ORDINARY CONCORDAT

Abstract

The creditors who will participate in the voting concordat project are the creditors affected by the concordat project. The unsecured part of the pledged receivables will be included in the project. The right of pledge should be examined further in concordat law. It is important in terms of determine the creditors who have right to participate in the voting by whom the pledge is given. The debtor can pledge return for his debt or a third party can pledge against the debt of the debtor. In concordat law, if the owner of the pledged property is a third party, it is among the discussion whether the receivable is ordinary or pledged. In this study, in the light of the provisions of İİK, doctrinal views and judicial decisions, legal status of the receivable provided by third party pledge in the concordat were examined.

Keywords

Concordat, Third Party Pledge, Ordinary Receivable, Pledged Receivable.

GİRİŞ

Konkordato İcra ve İflas Kanunu'nda düzenlenmiştir. Bununla birlikte konkordatoya ilişkin hükümlerde rehlin açıkça bir tanımı yapılmamış olmasına karşın, İİK'nın konkordatonun hükme bağlandığı çeşitli maddelerinde rehlin hakkına ilişkin düzenlemeler (m. 297, 298, 302, 303, 307, 308/h) bulunmaktadır.

Konkordato kurumu, 7101 sayılı Kanunla getirilen değişikliklerle Türk hukukunda yaygın bir uygulama alanı bulmuştur. Bununla birlikte bu değişiklikler birtakım güncel tartışmaları beraberinde getirmiştir. Özellikle bu değişikliklerden sonra konkordato hükümlerinde yer alan rehlin kavramının kapsamı içerisinde borçlu tarafından verilen rehlinin dışında ayrıca üçüncü kişiler tarafından verilenlerin dahil olup olmadığı doktrinde ve Yargı kararlarında tartışma konusu olmuştur. Nitekim uygulamada sıklıkla borcun teminatı için üçüncü kişilerin kendi mallarını rehlinle güvence verdiği görülmektedir. Bu çalışmamızda rehlin hakkı kavramının konkordato hukuku bakımından kapsamının belirlenmesinden sonra, üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınmış alacağın konkordatodaki hukuki durumu incelenecektir.

I. GENEL OLARAK KONKORDATO VE AMACI

Bir borçlu borçlarını, vadesi gelmesine rağmen ödeyemiyorsa veya vadesinde ödeyememe riski ile karşı karşıyaysa, konkordato ile vade verilmesi ya da indirim yapılması suretiyle teklif ettiği projenin Kanunda aranan nitelikli çoğunluğu oluşturan alacaklının kabul etmesi ve mahkemenin tasdik etmesi sonucunda, yeniden yapılandırılan borçlarını ödeyebilme imkanına sahiptir¹.

Borçlu ile tüm alacaklıları konkordato sayesinde bir araya getirilerek, anlaşma çerçevesinde borçların toplu şekilde ödenmesi suretiyle borçlunun malvarlığının korunması amaçlanmıştır². Zira konkordatoda iflasın aksine, imtiyaz-

¹ Konkordatonun farklı tanımları için bkz. Selçuk Öztekin, "İİK m. 285", *Yeni Konkordato Hukuku*, Ed.: Selçuk Öztekin, 2. Bası, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2019, s. 134; Sümer Altay- Ali Eskiocak, *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku*, 4. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018, s. 16; Timuçin Muşul, *28.02.2018 tarih ve 7101 sayılı Kanunla İcra İflas Kanunu'nda yapılan yeni düzenlemeye göre; İflas ve Konkordato Hukuku Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılanma*, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2018, s. 347 vd.; Hakan Pekcanitez- Güray Erdönmez, *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018, s. 4 vd.; M.Serhat Sarısözen, *Konkordato*, 5. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021, s. 102 vd.; İlhan Postacıoğlu, *Konkordato*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1965, s. 11 vd.

² Bkz. Daniel Hunkeler, *Das Nachlassverfahren nach revidiertem SchKG, Mit einer Darstellung der Rechtsordnungen der USA, Frankreichs und Deutschlands*, Universitätsverlag, Freiburg, 1996, s. 14 vd.

sız alacaklar da konkordato projesinde eşitlik anlayışı sebebiyle dahil edilmiştir³. Alacaklılar ile borçlu arasındaki bu anlaşma sayesinde taraflar arasında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklar da giderilmiş olmaktadır; bu yönüyle konkordato toplumsal barışa da hizmet eder⁴.

7101 sayılı Kanunla yapılan iflas dışı konkordatoya ilişkin değişikliklere bakıldığında temel amacın, mali durumu bozulan borçlunun mali durumunu yeniden yapılandırarak, iyileşmesine imkân sağlamak olduğu görülmektedir⁵. İflasa tabi olan ya da olmayan mali durumu bozulan ve borçlarını ödeyememe riski ile karşı karşıya bulunan bir borçlu, alacaklılarının çoğunluğunun ve mahkemenin ödeme teklifini kabul etmesiyle icra hukukuna tabi tüm borçlarını ödeyerek borcundan tamamen konkordato yardımıyla kurtulmaktadır⁶. Bu anlamda konkordato, salt bir tasfiye yöntemi olmayıp, borçlunun yeniden yapılanmasını sağlayan bir kurumdur⁷. Başka bir deyişle konkordato bu yönüyle işletmeleri iyileştirici bir amaç edinmiştir⁸. Buna karşılık malvarlığının terki suretiyle konkordatoda ise piyasada faaliyetini sürdürebilecek olan işletmelerin başka firmalara devriyle ve tasfiyesiyle faaliyette kalmalarının sağlanması amaçlanmıştır⁹.

II. İCRA VE İFLAS HUKUKUNDA REHİN KAVRAMI

A. Genel Olarak Rehin Hakkı Kavramı ve Çeşitleri

Rehin hakkı, alacağın ifası için malvarlığı değerinin güvence oluşturduğu, borçlunun borcunu yerine getirmemesi durumunda hak sahibinin bu değerini

³ “Konkordato projesinde alacaklılar arasında eşitlik bozacak şekilde ödeme planı yapılamaz.” Bkz. Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 02.03.2021 tarihli ve E. 2021/1209, K. 2021/569 sayılı kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, (27.12.2022).

⁴ Emsalgül Doğan, *Konkordatonun Tasdiki Yargılaması*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020, s. 1-2.

⁵ Serdar KALE, “7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato”, *İstanbul Medipol Üniversitesi HFD*, 2018, C. 5, S. 1, s. 214; Murat Atalı-İbrahim Ermenek-Ersin Erdoğan, *İcra ve İflas Hukuku*, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, s. 627.

⁶ Doğan, 2020, s. 7-8.

⁷ Hans Hurter, *Der Nachlassvertrag mit Gesellschaftsgründung*, Keller&Co AG, 1988, s. 34 vd.; Mahmut Coşkun, *Konkordato ve İflas*, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, s. 35-36; Ayrıca iflasta alacaklı ve borçlunun haklarına ilişkin farklı bir örnek olarak bkz. Mustafa Serdar Özbek, “Amerika Birleşik Devletleri İflas Hukuku Sisteminde Alacaklılara ve Borçlulara Ait Haklar”, *TBB*, 2002, S. 2, s. 21 vd.

⁸ Hunkeler, 1996, s. 23 vd.; Pekcanitez-Erdönmez, 2018, s. 5.

⁹ Thomas Bauer-Daniel Staehelin, “Art 293”, *Basler Kommentar Bundesgesetz über Schuld-betreibung und Konkurs Ergänzungsband*, Ed.: Thomas Bauer, Daniel Staehelin, 2. Auflage, Helbing Lichtenhahn, 2017, (Bearb: Bauer T) N 13e.

paraya çevrilmesini talep etmesiyle elde edilen tutardan alacağını alabilmesini sağlayan aynı bir haktır¹⁰. Başka bir deyişle (maddi-medeni hukuktaki) rehin hakkı, borcun yerine getirilmemesi halinde alacaklıya rehin konusu hakkın veya malın icra organları eliyle satılması sonucunda satış tutarından alacağını öncelikle elde etme hakkı veren ferî nitelikte aynı haktır¹¹. Buna göre rehin hakkı borçlunun alacaklıya göstermiş olduğu sadakatının göstergesidir; şöyle ki borçlu rehin vermekle borcunu ödeme konusundaki iyi niyetini ortaya koymakta, borcunu ödeyememesi durumunda da alacaklının bu yolla güvenini sağlamaktadır¹².

Bir mal üzerinde mülkiyet hakkı sahibi olan kimse, o mal üzerinde “kullanma, yararlanma ve tasarrufta bulunma” yetkilerine de sahiptir. Malikin, mülkiyet hakkının içeriğini oluşturan bu yetkilerin bazılarını (kullanma ve yararlanma) bir hak olarak özgülemesi halinde ise “sınırlı aynı hak” ortaya çıkmaktadır; bu anlamda niteliğinden de anlaşılacağı üzere sınırlı aynı haklar, sahibine mülkiyet hakkının sağladığı tam ve geniş yetkileri değil, sınırlı yetkileri sağlayan aynı haklardır¹³. Sınırlı aynı haklar; başlıca “irtifak hakları, taşınmaz yükü ve rehin hakkı” olarak üçe ayrılmaktadır (TMK m. 779 vd.).

Bütün aynı haklardaki gibi rehin haklarında da “numerus clausus” (sınırlı sayı) ilkesi uygulanır; Kanunda sayılanlar dışında bir rehin hakkı ortaya çıkmaz¹⁴. Rehın hakları, TMK’nın 850-973’üncü maddeleri arasında ve çeşitli kanun hükümleriyle¹⁵ düzenlenmiştir. Rehın hakları, TMK’da “taşınır rehni” ve “taşınmaz rehni” şeklinde ikiye ayrılmıştır:

¹⁰ Bkz. M. Kemal Oğuzman- Özer Seliçi-Saibe Oktay Özdemir, *Eşya Hukuku*, 23. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2021, s. 29; Faruk Acar, *Rehin Hukuku Dersleri*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015, s. 1; Mehmet Akçaal, *Eşya Hukuku*, Yetkin Yayınları, 2021, s. 664.

¹¹ Erdal Özsunar, “Roma Hukukunda Rehın Hakkı”, *Dokuz Eylül Üniversitesi HFD*, 2005, S. 2, s. 137.

¹² A. Lale Sirmen, *Alacak Rehni*, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1990, s. 1.

¹³ A. Lale Sirmen, *Eşya Hukuku*, 9. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021, s. 559; Rona Serozan, *Eşya Hukuku I*, 3. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2014, s. 41.

¹⁴ Burhan Gürdoğan, *Türk-İsviçre İcra ve İflas Hukukunda Rehın Paraya Çevrilmesi*, Ajans-Türk, 1967, s. 3-4; Turhan Esener-Kudret Güven, *Eşya Hukuku*, 6. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 467 vd.; Oğuzman-Seliçi-Oktay Özdemir, 2021, s. 34; Serozan, 2014, s. 40.

¹⁵ Diğer kanuni düzenlemelere ilişkin bkz. TİRK, Numarası: 1447, K.T.: 21.7.1971, RG 28.7.1971/13909; TTK, Numarası: 6102, K.T.: 13.1.2011, RG 14.2.2011/27846; Türk Sivil Havacılık Kanunu, Numarası: 2920, K.T.: 14.10.1983, RG 19.10.1983/18196; AATUHK, Numarası: 6183, K.T.: 21.7.1953, RG 28.7.1953/8469; Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu, Numarası: 1581, K.T.: 18.4.1972, RG 28.4.1972/14172; Maden Kanunu, Numarası: 3213, K.T.: 4.6.1985, RG 15.6.1985/18785.

Taşınır rehni, TMK'nın 939 ile 972'nci maddeleri arasında eşya hukuku kitabında sınırlı aynî haklar bölümünde düzenlenmiştir. Kanunda, taşınır rehninin tanımı yapılmamıştır. Bununla birlikte taşınır rehninin kapsamı, taşınır mülkiyetinden (TMK m. 762) daha geniştir. Zira paraya çevrilebilen ve devredilebilen veya teslimli ya da teslimsiz olmak şartıyla taşınmaz niteliğinde olmayan bütün eşya ve haklar, taşınır rehninin konusu olabilir¹⁶. TMK'nın taşınır rehni bölümünde rehne ilişkin; “teslime bağlı rehin (TMK m. 939-949), hayvanların rehin konusu olabilmesi (TMK m. 940, I), bir sicile tescili zorunlu olan taşınır malların rehnedilmesi (TMK m. 940, II), hapis hakkı (TMK m. 950-953), alacaklar ve diğer haklar üzerinde tesis edilebilecek rehin (TMK m. 954-961), rehin karşılığında ödünç verme işi ile uğraşanlar (TMK m. 962-969) ve rehinli tahvil (TMK m. 970-972)” düzenlenmeleri getirilmiştir.

Taşınmaz rehni, TMK'nın 850-938 maddeleri ile düzenlenmiştir. Taşınmaz rehni; ipotek, irat senedi ile ipotekli borç senedi olarak üçe ayrılmakta olup sınırlı sayıdadır (TMK m. 850). Çalışmanın konusu bakımından da ipotek, uygulamada en sık karşılaşılan taşınmaz rehni türüdür. “Mevcut veya henüz doğmamış olmakla beraber doğması kesin veya muhtemel bulunan bir alacak”, ipotekle teminat altına alınabilir (TMK m. 881, I). İpoteğin konusu olacak taşınmazın mülkiyetinin borçlunun olması da gerekmez (TMK m. 881, II).

Rehin kuruluşu sırasında alacağın miktarı belli ve bu miktar tapu siciline tescil edilmişse, anapara ipoteği; ipoteğin kurulduğu anda alacak tutarı belli değilse, rehin kurulduğu anda henüz doğmamış olan veya ileride doğduğu takdirde, miktarının ne olacağı bilinmeyen alacaklar söz konusu ise üst sınır ipoteği söz konusu olacaktır¹⁷. Aşağıda açıklanacağı üzere¹⁸, borç tutarının belli olduğu anapara ipoteği ile üst sınır ipoteklerinin konkordato nisabına etkisi bakımından ayırt edilmesi gerekir¹⁹.

Rehin çoğunlukla güvence altına alındığı alacağın borçlusu tarafından verilir; böylelikle borçlu bu sıfatıyla borcu ödemekle, rehin veren sıfatıyla da rehin konusu malın paraya çevrilmesine ve satış bedelinden rehinle güvence altına

¹⁶ Esener-Güven, 2015, s. 527 vd.; Ayrıca aynı alacağa birden fazla rehin gösterilebilmesine ilişkin bkz. Azim Öncü, *Türk Hukukunda Taşınmazların Toplu Rehni*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2023, s. 29 vd.; Bahar Öcal Apaydın, “6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Uyarınca Aynı Alacağa Teminat Teşkil Etmek Üzere Birden Çok Taşınırın Rehin Hakkına Konu Olması”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2020, C. 11, S. 1, s. 272 vd.

¹⁷ Sirmen, 2021, s. 637.

¹⁸ Aşa III, A.

¹⁹ Altay-Eskiocak, 2018, s. 218.

alınmış olan alacağın karşılanmasına katlanmakla yükümlüdür²⁰. Buna göre, borçlunun rehin vermesi durumunda, borçlu ve rehin veren sıfatı birleşir ve borçlu sıfatı ortaya çıkar; bu sebeple borcun satış bedeli ile karşılanamayan bölümü için borçlunun sorumluluğu devam eder²¹. Dolayısıyla rehinli alacaklar rehinli malın değeri kadar rüçhanlıdır; rehinli malın değerinin üzerindeki alacak rehin teminatından yararlanamayacak; bu değeri aşan bölüm için borçlunun adi alacak niteliğiyle sorumluluğu devam edecektir²².

Rehin, borçlu dışında üçüncü kişi tarafından da verilebilir; üçüncü kişi bir başkasının borcuna güvence sağlamak amacıyla alacaklı lehine rehin hakkı kura bilir. Rehlin veren üçüncü kişi bu sıfatıyla rehinle güvence altına alınmış olan alacağı ödemekle yükümlü değildir; aksine rehin konusu malın paraya çevrilmekle rehinle güvence altına alınmış olan alacağın, rehin konusu malın satış bedeli ile karşılanmasından rehin veren üçüncü kişi yükümlüdür. Dolayısıyla rehin konusu malın paraya çevrilmesi ile elde edilen meblağ alacağı karşılamaya yetmezse, borcun geri kalan kısmından üçüncü kişi sorumlu değildir. Başka bir deyişle, rehin veren üçüncü kişinin sorumluluğu rehin konusu malla sınırlıdır²³. Çalışmamızda esas itibarıyla üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınmış alacağın konkordatodaki durumu tespit edilmeye çalışılacaktır.

B. Rehlin Hakkının Konkordato Hukuku Yönünden İrdelenmesi

Maddi (medeni) hukuktaki rehin, yukarıda da ifade edildiği üzere²⁴, sınırlı aynı hak olup ilişkin olduğu maldan, hak sahibine alacağını tercihli bir şekilde elde etmek imkânı verir. İcra ve iflas hukukundaki rehin kavramı ise maddi hukuktakinden daha geniş kapsamlıdır; örneğin hapis hakkı İİK m. 23 kapsamında rehin hakkı olarak değerlendirilmektedir²⁵. Bununla birlikte rehin hakkının konkordato hukuku yönünden ayrıca incelenmesinde yarar vardır.

²⁰ Sirmen, 2021, s. 633.

²¹ Burcu Karakuş Erbaş, *Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni ve Rehlin Alacaklısının Korunması*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, s. 28.

²² Müjgan Tunç Yücel, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 87; İbrahim Özbay-Ferhat Çelik, "İcra ve İflas Hukukunda Rehlin Açığı Belgesi", *TAAD*, 2018, Y. 9, S. 34, s. 13.

²³ Sirmen, 2021, s. 633; Teminat altına alınmak istenen alacağın kapsamı için ise bkz. Kemal Şenocak vd., *Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni*, Yetkin Yayınları, 2019, s. 60-62.

²⁴ Bkz. yuk. II, A.

²⁵ Gürdoğan, 1967, s. 4; İbrahim Aşık vd., *İcra ve İflas Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022, s. 36.

İİK'nın konkordatonun hükme bağlandığı çeşitli maddelerinde rehnin açıkça bir tanımı yapılmamış olmasına karşın, rehin hakkına ilişkin düzenlemeler (m. 295, 297, 298, 302, 303, 307, 308/h) bulunmaktadır. Söz konusu düzenlemelerin, özellikle 2018 tarihli 7101 sayılı kanunla İİK'da yapılan değişikliklerle birlikte doktrinde ve Yargı kararlarında borçlu tarafından verilen rehinler yanında üçüncü kişiler tarafından verilen rehinler bakımından da uygulanacak olup olmadığı tartışma konusu olmuştur. Bu sebeple rehin hakkı kavramının konkordato hukuku bakımından kapsamının belirlenmesi gerekmektedir. Zira yukarıda da açıklandığı üzere, borçlu tarafından verilen rehin ile üçüncü kişi tarafından verilen rehnin hüküm ve sonuçları birbirinden farklıdır.

Doktrindeki bir görüşe²⁶ göre, konkordatonun rehin ile ilgili hükümlerinin yorumlanmasında İİK m. 23'ün dikkate alınması gerekir, çünkü Kanun bakımından rehin hakkından ne anlaşılması gerektiği açıkça m. 23'te hükme bağlanmıştır. Bu görüşte olanlara göre, İİK bakımından rehin hakkı kavramı, TMK'dan daha geniş olarak anlaşılmalıdır ve rehin hakkının kim tarafından kurulduğuna bağlı bir ayırım yapılmamaktadır.

Doktrindeki diğer bir görüşe²⁷ göre ise cebri icrada rehinli alacaklılar bakımından öngörülen hükümlerin gözetilmesiyle, konkordato hukuku için de sonuç çıkarılması yerinde değildir; çünkü, rehinli alacaklılar karşısında borçlu ile üçüncü kişinin hukuki durumu, cebri icra ve konkordato bakımından birbirinden farklı özellikler gösterir; özellikle cebri icrada tek bir alacaklı takip başlatmakta ve bu takip ile doğan sonuç dikkate alınmakta iken, konkordatoda borçlunun karşısında tüm alacaklıları bulunmaktadır ve konkordato mühletinin sonuçları rehinle temin edilmeyen bütün alacaklılar bakımından ortaya çıkmaktadır. Bu görüşte olanlara göre, konkordatoya ilişkin hükümlerin (örneğin İİK m. 23) cebri icraya dair hükümlerle birlikte değerlendirilmektense, borçlunun bütün malvarlığının tasfiyesini esas alan iflasa ilişkin hükümlerle birlikte dikkate alınması gerekir.

²⁶ Oğuz Atalay-Murat Atalı-Ersin Erdoğan, "Üçüncü Kişi Rehniyle Güvence Altına Alınmış Olan Alacakların Borçlunun Konkordato Nisabında Dikkate Alınıp Alınmayacağı Meselesi", <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisinin-verdigi-rehinle-teminat-altina-alinan-alacak-konkordato-nisabinin-hesabina-dahil-edilmeli-midir/>, Başlık I, III (27.12.2022).

²⁷ Hakan Pekcanitez-Güray Erdönmez, "Üçüncü Kişinin Verdiği Rehinle Teminat Altına Alınan Alacak Konkordato Nisabının Hesabına Dahil Edilmeli Midir?", <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisinin-verdigi-rehinle-teminat-altina-alinan-alacak-konkordato-nisabinin-hesabina-dahil-edilmeli-midir/>, Başlık III (27.12.2022).

Kanaatimizce, rehin kavramı ile ilk kastedilen borçlu tarafından verilenlerdir; bununla birlikte, İİK'nın konkordatonun hükme bağlandığı rehin hakkına ilişkin düzenlemelerin her birinin (m. 295, 297, 298, 302, 303, 307, 308/h) ayrı ayrı kendine münhasır özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmesinde yarar vardır. Aşağıda bu hususa ilişkin açıklamalarda bulunulacaktır:

III. ADİ KONKORDATO HÜKÜMLERİ UYARINCA ÜÇÜNCÜ KİŞİ REHİNİLE GÜVENCEYE ALINMIŞ ALACAĞIN HUKUKİ DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. Alacaklılar Toplantısındaki Oy Nisabında Durumu (m. 302)

Konkordatoya ilişkin alacaklılar toplantısı, İİK'nın 301-302'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre, konkordato komiserinin yaptığı ilanda (m. 301) gösterilen yer, gün ve saatte, alacaklı olduğunu iddia eden her alacaklının bir araya gelmesi konkordatoya ilişkin alacaklılar toplantısıdır (m. 302)²⁸. Alacaklılar toplantısı yapılmasındaki asıl amaç, konkordato projesine muvafakat verilip verilmemesine ilişkindir. Zira alacaklılar toplantısında, borçlunun konkordato teklifi, konkordato süreci ve borçlunun mali durumu irdelenmek suretiyle görüşülür ve alacaklıların konkordato projesi hakkında karar almaları sağlanır²⁹.

Konkordato projesi, "kaydedilen alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini veya kaydedilen alacaklıların ve alacakların yarısını aşan bir çoğunluğun" imzalamasıyla kabul edilir (m. 302, III). Yalnızca "konkordato projesinden etkilenen alacaklılar" oylamada oy kullanabilecektir (m. 302, IV).

"İİK m. 206'nın birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacakların alacaklıları" ve "borçlunun eşi ve çocuğu" ile "kendisinin ve evlilik bağı ortadan kalkmış olsa bile eşinin anası, babası ve kardeşi," alacaklı ve alacak çoğunluğuna dahil edilmez (m. 302, IV). Rehinle güvence altına alınmış alacak, İİK m. 298'e göre kıymetinin takdir edilmesiyle, teminatsız kalan kısmı bakımından hesaba dahil

²⁸ Konkordatodaki alacaklılar toplantısı, iflastaki alacaklılar toplantısından farklıdır; konkordatodaki alacaklılar toplantısı, iflastakinden farklı olarak alacaklılar hakkında çeşitli kararlar alınan bir icra organı değildir. Alacaklılar toplantısı, iflas alacaklılarının ortak iradesini yansıtan icra mahkemesinin gözetimi altında tasfiyeyi yönlendiren ve resmi ya da resmi olmayan diğer iflas organlarıyla birlikte faaliyet gösteren özel bir iflas organı olarak tanımlanabilir. Bkz. Güray Erdönmez, *İflasta Alacaklılar Toplanmasının Yetkileri*, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2005, s. 27.

²⁹ Süha Tanrıver, "İflas Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Temel Problemler ve Çözüm Arayışları", *MİHBİR 13.Antalya Toplantısı*, 2015, s. 264.

edilir (m. 302, V). Çekişmeli ya da geciktirici koşula bağlı veya belirsiz vadeli alacakların hesaba dahil edilip edilmemesine ve hangi oranda dahil edileceğine ise mahkeme karar verir (m. 302, VI).

Rehnin, anapara ipoteği veya üst sınır ipoteği olmasının toplantı nisabına etkisi bakımından da ayırt edilmesi gerekir. Anapara ipoteği içerdiği borç miktarı belirli olduğu için rehinli alacaklı nisap hesabına dahil edilmemelidir³⁰. Alacağı üst sınır ipoteği ile temin edilmiş olan alacaklının ise, alacağın ipotek limiti dışında kalan kısım için alacak ve alacaklı çoğunluğu nisabında hesaba katılması gerekir³¹.

Rehinli alacaklı yalnızca rehinli alacağının teminatla karşılanamayan kısmı için konkordato projesine dahil edilecektir (m. 302, V). Üçüncü kişinin malvarlığı üzerinde rehin kurulmasıyla güvence altına alınan bir alacak söz konusu ise, konkordato açısından bu alacağın rehinli alacak mı, adi alacak mı olduğunun tespit edilmesi gerekir. Başka bir deyişle konkordato nisabının hesabında rehinli alacaklıların alacak bildirimini, borçlunun malvarlığı üzerinde kurulan rehinler ve üçüncü kişilerin malvarlığı üzerinde kurulan rehinler olarak ikiye ayrılarak incelenmelidir³².

Üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınan alacağın konkordato nisabının hesabında dikkate alınıp alınmayacağı konusu, konkordatoya ilişkin güncel tartışmalar arasındadır. Söz konusu tartışma, İİK'da 7101 sayılı Kanunla değişiklik yapılması sonucu ortaya çıkmıştır. 7101 sayılı Kanunun yürürlüğü öncesinde alacağı üçüncü kişinin verdiği rehniyle güvenceye alınan rehinli alacaklının alacağını, adi alacak olarak kaydettirmesi ve bu alacağın, nisap hesaplanırken dikkate alınması konusunda doktrin görüşleri³³ ve Yargıtay kararları³⁴ aynı yöndeydi. Kanunun

³⁰ Altay-Eskiocak, 2018, s. 218.

³¹ Baki Kuru, *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 2. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, s. 1484; Serdar Kale, *Sorularla Konkordato*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017, s. 57.

³² Gürdoğan, 1967, s. 108 vd.; Levent Börü, "Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi", *İnönü Üniversitesi HFD*, 2019, C. 10, S. 1, s. 180.

³³ M. Necmeddin Berkin, *İflas Hukuku*, 4. Bası, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1972, s. 566; Kale, 2017, s. 246, 247; Kuru, 2013, s. 1485; Baki Kuru, *İcra ve İflas Hukuku Cilt IV*, 3. Bası, Alfa Yayınları, Ankara, 1997, s. 3705-3706, 3798; Postacıoğlu, 1965, s. 26-27; Süha Tanrıver-Adnan Deynekli, *Konkordatonun Tasdiki*, Yetkin Yayınları, Ankara, 1996, s. 99; Gürdoğan, 1967, s. 110; Altay-Eskiocak, 2018, s. 366; Coşkun, 2019, s. 204.

³⁴ Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin 19.10.2000 tarihli ve E. 2000/6141, K. 2000/6939 sayılı kararı, (YKD 2001/9, s. 1385-1386); Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 08.11.1991 tarihli ve E. 1991/6992, K. 1991/5896 sayılı kararı; Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 26.06.1971 tarihli ve

yürürlüğe girmesiyle birlikte doktrinde aksi yönde görüşler³⁵ ileri sürülmüş ve bazı Bölge Adliye Mahkemeleri de istinaf başvuruları üzerine verdikleri kararlarda³⁶, üçüncü kişinin tesis ettiği rehinle güvenceye alınan alacağın, konkordato projesinde adi alacak olarak yer almasının mümkün olmadığına hükmetmiştir. Yargıtay ise yakın tarihli bir kararında³⁷ üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınan alacağın, konkordato nisabında adi alacak şeklinde yer alması gerektiği yönünde içtihadını devam ettirmiştir.

Konkordato hükümlerinde “rehinli alacak” bakımından rehin konusu malın borçluya veya üçüncü bir kişiye aidiyeti hakkında bir ayrıma gidilmemekle birlikte doktrinde bizim de katıldığımız hâkim görüş³⁸, konkordatoda, ancak borçlunun malvarlığı üzerinde tesis edilen rehinle güvenceye alınan alacakların rehinli alacak olabileceği, üçüncü kişinin malvarlığında yer alan bir mal ile güvence alınanların ise konkordato bakımından adi alacak olduğu yönündedir.

1970/Ic-İf 7/417 sayılı kararı; Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 01.12.1988 tarihli ve E. 1988/8456, K. 1988/7231 sayılı kararı. Yargıtay kararları için bkz. Kuru, 1997, s. 3706; Altay-Eskiocak, 2018, s. 255-257; Muşul, 2018, s. 419 (dn. 372).

³⁵ Selçuk Öztekin, “Adi Konkordatoda Üçüncü Kişi Rehinin Akıbeti Hakkında Bazı Düşünceler”, <https://legal.com.tr/blog/genel/adi-konkordatoda-ucuncu-kisi-rehinin-akibeti-hakkinda-bazi-dusunceler/>, Başlık 1 (27.12.2022); Atalay-Atalı-Erdoğan, “Konkordato Nisabında Dikatte Alınıp Alınmayacağı Meselesi”, Başlık III.

³⁶ İstanbul BAM, 17.HD, 24.12.2020, E. 2020/2109, K. 2020/2211, <https://www.lexpera.com.tr/>, (27.12.2022); Ankara BAM, 23.HD, 05.11.2020, E. 2020/1403, K. 2020/1401 (Yayımlanmamıştır).

³⁷ “Somut olayda ZHR Turizm A.Ş. ve Mehmet Akif İlci taşınmazları üzerine talep eden şirket lehine ipotek tesis edildiğinden bu ipoteklerle teminat altına alınan alacaklının nisapta adi alacak olarak göz önünde bulundurulmasını gerekirken yanılığın gerekçesiyle nisap dışında tutulması yerinde olmamıştır.” Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 16.02.2021 tarihli ve E. 2021/1389, K. 2021/275 sayılı kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, (27.12.2022).

³⁸ Kuru, 2013, s. 511; Altay-Eskiocak, 2018, s. 255, 366; Bilgehan Yeşilova, “İİK m. 295”, **Yeni Konkordato Hukuku**, Ed.: Selçuk Öztekin, 2. Bası, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2019, s. 372, 373; Börü, “Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi”, s. 181; Müjgan Tunç Yücel, “Üçüncü Kişinin Mali Üzerindeki Rehinle Temin Edilen Alacağın Konkordatodaki Durumu”, <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisinin-mali-uzerindeki-rehinle-temin-edilen-alacagin-konkordatodaki-durumu/>, Başlık II vd. (27.12.2022); Cenk Akil, **Sorularla Adi Konkordato**, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2019, s. 107; Pekcanitez-Erdönmez, “Konkordato Nisabının Hesabına Dahil Edilmeli Midir?”, Başlık I vd.; Benzer yönde iflasa ilişkin İİK m. 185 hükmünde de iflas masasına girecek mallar bakımından üçüncü kişiye ait rehinli malların iflas masasına dâhil edilmesi söz konusu değildir. Berkin, 1972, s. 566; Rukiye Duran, **Konkordato Mühlet ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020, s. 191 vd.; Ayhan Akyürek-Remziye Akyürek, **Konkordato Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s. 377; BÖRÜ, “Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi”, s. 181.

Doktrindeki azınlık görüşü³⁹ ise, söz konusu madde metinlerinde kanun koyucu tarafından borçlu ile üçüncü kişi arasında bir ayırım yapılmadığını; bu sebeple rehin konusu malın mülkiyetinin borçluya ya da üçüncü kişiye ait olmasının bir önemi olmaksızın bu alacakların da rehinli alacak olarak kabul edilmesi gerektiğini savunmaktadır.

Konkordatoda bir alacağın rehinli alacak olarak kabul edilebilmesi için, rehne konu malın konkordato borçlusunun malvarlığında yer alması gerektiği; alacak, üçüncü kişinin malvarlığı üzerinde rehin kurularak güvenceye alınmış ise, bu alacağın adi alacak şeklinde nisaba dahil edilmesi gerektiğine ilişkin doktrindeki hâkim görüşteki bir kısım yazarların gerekçeleri şu şekildedir:

Berkin'in⁴⁰ 7101 sayılı Kanun değişikliği öncesinde yapmış olduğu değerlendirmeye göre, rehin borçludan başka bir kimse tarafından verilmesi durumunda rehin veren üçüncü kişi, rehinin satılmasıyla kendisinden tahsil edilen miktar bakımından asıl borçluya (konkordato teklif eden borçluya) karşı rücu hakkına sahiptir; bu durumda rehin, borçlunun malvarlığında sayılmaz ve alacak için İİK'nın 297'nci maddesinin bu çerçevede uygulanması mümkün olmayıp konkordato nisabının hesabında alacağın tamamı göz önünde bulundurulmalıdır.

Kuru'nun⁴¹ 7101 sayılı Kanun değişikliği öncesinde yapmış olduğu değerlendirmeye göre ise, rehin üçüncü kişi tarafından verilmiş olması ve borçlunun borçtan şahsen sorumluluğu halinde, rehinli alacaklı alacağının tamamını konkordatoya yazdırabilir; bu durumda, rehinli alacaklı, konkordato şartları uyarınca borçludan alacağının tamamı için pay alır, üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınan alacak bakımından konkordato zorunludur; bununla birlikte, rehinli alacaklı, konkordato mühleti içerisinde rehni veren üçüncü kişiye ve konkordato borçlusuna karşı rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabilir.

Tunç Yücel'e⁴² göre, mühlet içindeki borçluya karşı takip yasağı, rehinli alacaklıların takip başlatabilmesi, başlatmış oldukları takibe devam edebilmesi ve

³⁹ Öztekin, "Üçüncü Kişi Rehininin Akıbeti", Başlık 1; Atalay-Atalı -Erdoğan, "Konkordato Nisabında Dikkate Alınıp Alınmayacağı Meselesi", Başlık III; Çağatay Serdar Şahin, *Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 229.

⁴⁰ Berkin, 1972, s. 566.

⁴¹ Kuru, 2013, s. 1511; Kuru, 1997, s. 3798 vd.

⁴² Tunç Yücel, 2020, s. 48-49.

rehinli malın satışının yasaklanması kuralları ile konkordato borçlusunun malvarlığının korunması amaçlanır; rehinli malın üçüncü kişinin malvarlığında yer alması durumunda muhafaza tedbirleri alınabilir ve rehinli malın satışı yapılabilir; zira konkordato üçüncü kişinin malvarlığını korumayı amaçlamadığı gibi, rehinli mal konkordato borçlusunun malvarlığında da değildir.

Pekcanitez/Erdönmez'e⁴³ göre, konkordatonun temel amacı borçlunun malvarlığını korumak olduğundan konkordato hukukunun rehinli alacaklara ilişkin düzenlemelerinin sadece borçlu tarafından verilen rehinler bakımından uygulanması gerekir.

Altay/Eskiocak'a⁴⁴ göre, rehin veren üçüncü kişinin, rehin sebebiyle asıl borçlu olan konkordato borçlusunun borcunu ödemesi halinde, borçluya rücu etme hakkı bulunmaktadır; alacağı üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınan alacaklı, konkordato nisabına dahil edilmezse, rehin veren üçüncü kişinin konkordato borçlusunun borcunu ödemesi halinde, halefiyet gereği, alacaklının yerine geçerek konkordato borçlusuna rücu etmesi zorlaşacaktır. Diğer yandan, bu alacaklı konkordato nisabına dahil edilmemesi sebebiyle teminat sağlayamayacağından (m. 305, I-d), rehin tesis eden üçüncü kişi rücu hakkının bu güvencesinden de yararlanamayacaktır.

Yukarıdaki görüşlerden de anlaşıldığı üzere, doktrindeki ağırlıklı görüşün temel gerekçesi, rehin veren üçüncü kişinin alacaklının yerine geçerek borçluya rücu edebilmesi ve konkordatonun amacının borçlunun malvarlığını koruma olduğu düşüncesidir.

Aksi yönde üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınan alacağın konkordato nisabına dahil edilemeyeceğine ilişkin doktrindeki bir kısım görüşlerin gerekçeleri ise şu şekildedir:

Öztek⁴⁵, 4949 sayılı Kanun'la 2003 yılında Kanunda yapılan değişiklik öncesinde, rehin konusu malın üçüncü kişinin olması halinde, rehin sahibi alacaklının üçüncü kişi aleyhine rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabileceğini, rehin veren üçüncü kişinin konkordato borçlusuna rücu etme imkanının olacağını; 2003'teki değişiklikte birlikte bu imkan ortadan kalktığı için, rehin veren üçüncü kişinin konkordato mühleti boyunca rücu etme imkanının bulunmadığı-

⁴³ Pekcanitez-Erdönmez, "Konkordato Nisabının Hesabına Dahil Edilmeli Midir?", Başlık III.A.2.

⁴⁴ Altay-Eskiocak, 2018, s. 366 vd.

⁴⁵ Öztek, "Üçüncü Kişi Rehninin Akıbeti", Başlık 1.

nı, diğer yandan 7101 sayılı Kanun'la getirilen değişiklik sonrası, rehin veren üçüncü kişinin konkordato borçlusundan olan alacağının teminatsız kalmasının artık mümkün olmamasının da bu neticeyi desteklediğini ifade ederek, üçüncü kişi tarafından verilen rehniyle güvenceye alınan alacağın m. 302 uyarınca adi alacak olarak görülemeyeceğini ifade etmiştir.

Atalay/Atalı/Erdoğan'a⁴⁶ göre, 7101 sayılı Kanun değişikliği öncesinde üçüncü kişinin konkordato borçlusuna karşı sahip olduğu rücu alacağının teminatsız kalacağı düşüncesi, aksi yönde ileri sürülen görüşlerin dayanağı olup değişiklikle birlikte bu düşüncenin pozitif temeli bulunmamaktadır; yazarlar mülkiyeti üçüncü kişinin olan bir malın rehin verilmesiyle temin edilmiş olan bir alacağı (ve alacaklıyı), adi alacak olarak kabul ederek konkordato projesinin oylamasına dahil etmenin (m. 302), diğer yandan bu alacağı rehinli alacak kabul ederek m. 308/h,III hükmündeki rehinli alacakların yapılandırılabilmesi amacıyla "2/3 şeklinde öngörülen nisaba" dahil etmenin açıkça bir çelişki oluşturacağını belirtmişlerdir; yine yazarlara göre konkordatonun tasdik edilip edilmemesine bağlı olmaksızın alacağına hangi sürede ve ne oranda kavuşacağı hususunda konkordato projesinden etkilenmeyecek bir rehinli alacaklının, konkordato projesinin oylamasına katılması yerinde değildir; ayrıca kanun koyucu rehni kim tarafından verildiği konusunda bir ayırım yapmamıştır.

Yazarların gerekçelerinin temelini 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle birlikte konkordatonun kabulünde her alacak için artık teminat aranmadığından üçüncü kişinin rücu hakkını kullanmasının mümkün olmadığı yönündeki görüşlerin dayanaksız kaldığı ve kanun koyucunun konkordatoda rehin hükümlerine ilişkin borçlu ile üçüncü kişi arasında bir ayırım yapmadığı gerekçeleri oluşturmaktadır.

Konkordato projesi, borçlunun malvarlığı dikkate alınarak hazırlanır ve buna göre konkordatonun başarıya ulaşma ihtimali değerlendirilir. Üçüncü kişiye ait bir malın üçüncü kişinin ve borçlunun rızası olmaksızın konkordato projesine dahil edilmesi söz konusu değildir. Konkordato ile asıl amaçlanan borçlunun malvarlığının korunmasıdır; örneğin konkordato ile iflasa tabi bir borçlunun malvarlığı korunarak iflası engellenebilir⁴⁷. Konkordatoya ilişkin düzenlemelerin

⁴⁶ Atalay-Atalı-Erdogan, "Konkordato Nisabında Dikkate Alınıp Alınmayacağı Meselesi", Başlık III.

⁴⁷ Şanal Görgün-Levent Börü-Mehmet Kodakoğlu, *İcra ve İflas Hukuku*, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, s. 588; Pekcanitez-Erdönmez, "Konkordato Nisabının Hesabına Dahil Edilmesi Midir?", Başlık III.

hüküm ve sonuçları borçlu bakımından doğmaktadır. Aksinin kabulü konkordatonun ve kanun koyucunun amacına aykırı olacaktır. Bu anlamda üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınan alacağın, adi alacak kabul edilerek konkordato nisabına dahil edilmesi konkordatonun amacına uygun olacaktır⁴⁸.

Rehnin üçüncü kişi tarafından gösterildiği durumlarda alacaklının alacağı-
nın konkordato nisabının hesabında dikkate alınması gerektiği Yargıtay kararlarında da vurgulanmıştır⁴⁹. Doktrinde bir görüş⁵⁰, ipoteği sağlayan üçüncü kişinin konkordato teklif eden borçlu şirket ortağı olması ve fabrikanın kurulu bulunduğu taşınmazın mülkiyetinin bu ortağa ait olması halinde konkordatonun amacına ulaşmasında sorunlar ortaya çıkabileceğini belirterek aksi yöndeki görüşleri eleştirmiştir.

Konkordato ile amaçlanan yukarıda da ifade edildiği üzere borçlunun malvarlığının korunması olup konkordato projesinde de borçlunun malvarlığı değerleri dikkate alınmaktadır. Zira Yargıtay'a göre de kendi malvarlığı üzerinde rehin tesis eden üçüncü kişinin borçlu şirketin ortağı olması hâlinde de söz konusu rehinli alacak konkordato nisabında dikkate alınmalıdır⁵¹. Nitekim Yargıtay HGK yeni tarihli bir kararında⁵² da konkordato hükümlerinin sadece borçlu tarafından verilen rehinler hakkında uygulanacağını, borçlu için verilen mühletten üçüncü kişinin de yararlanacağını kabul edilmesi halinde, alacaklının üçüncü kişiden teminat istemesinin bir anlamının kalmayacağını, bu nedenlerle üçüncü kişinin verdiği rehinde, rehinli alacaklının alacağının tamamını konkordatoya yazdırmasının ve oy kullanma hakkının verilmesinin zorunlu olduğunu belirtmiştir.

⁴⁸ Pekcanitez-Erdönmez, "Konkordato Nisabının Hesabına Dahil Edilmeli Midir?", Başlık III; Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 16.02.2021 tarihli ve E. 2021/1389, K. 2021/275 sayılı kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, (27.12.2022); Yeşilova, 2019, s. 372, 373. Aksi yönde görüş için bkz. Hakan Pekcanitez vd., *İcra ve İflas Hukuku*, 9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2022, s. 530.

⁴⁹ Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 16.02.2021 tarihli ve E. 2021/1389, K. 2021/275 sayılı kararı.

⁵⁰ Selçuk Öztekin, "Üçüncü Kişi Rehniyle Temin Edilmiş Bir Alacağın Adi Konkordato Nisabının Hesaplanmasındaki Hukuki Durum (Son Güncel Gelişmeler)", *Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, 16(47), 2020, s. 749; Öztekin, "Üçüncü Kişi Rehninin Akıbeti", Başlık 2.

⁵¹ Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 08.11.1991 tarihli ve E. 1991/6992, K. 1991/5896 sayılı kararı, <https://lib.kazanci.com.tr/>, (27.12.2022).

⁵² Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 03.03.2022 tarihli ve E. 2021/(15)6-772, K. 2022/240 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır.). Aynı yönde bkz. Görgün-Börü-Kodakoğlu, 2022, s. 612.

Konkordato hükümleri açısından İsviçre İİK, Kanunumuzun mehzarını teşkil etmektedir. Bu sebeple konuyla ilgili İsviçre hukukundaki gelişmeler ülkemiz hukuk sistemi için de önemlidir. İsviçre hukukunda gerek doktrinde⁵³ gerek Federal Temyiz Mahkemesi Kararlarında⁵⁴ üçüncü kişi rehniyle teminat altına alınan alacak (Drittpfand), konkordato projesi bakımından (iflas hukukunda olduğu gibi) adî alacak olarak nitelendirilmiştir ve konkordato nisabında bu alacağın tamamının toplantı nisabında dikkate alınması gerektiği kabul edilmektedir. Ayrıca İsviçre İflas Dairelerinin Yönetimi Hakkındaki Yönetmelik (Verordnung über die Geschäftsführung der Konkursämter)⁵⁵ m. 61’de de alacağın tamamının veya bir kısmının üçüncü kişiye ait malın rehnedilmesi şekliyle teminat altına alındığı alacak iflas sıra cetvelinde adi alacak (ungesicherte Forderung) olarak kaydedileceği açıkça hükme bağlanmıştır.

B. Alacaklılar Kurulunun Oluşumundaki Durumu (m. 289)

İflas dışı konkordatodaki alacaklılar kurulu (iflas dışı) İİK m. 289, IV; m. 290, son fıkra; m. 292, III ve 30671 sayılı Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik’te hükme bağlanmıştır. Bu hükümler dikkate alındığında alacaklılar kurulu; kesin mühlet verilmesiyle birlikte veya bu sürede alacaklılar arasından belirli bir sayıyı geçmemek üzere konkordato komiserini denetleyen veya ona tavsiyelerde bulunan, oluşturulması kural olarak ihtiyari bazı halde ise zorunlu olan bir kontrol-danışma organıdır.⁵⁶

Alacaklılar kurulu, mahkeme tarafından kesin mühlet kararında ya da kesin mühlet içerisinde uygun bir vakitte oluşturulabilir (m. 289, IV; Yön. m. 22). “Alacaklı sayısı iki yüz elliyi yahut alacak miktarı yüz yirmi beş milyon Türk Lirası tutarını aşıyorsa ve en az üç alacaklı sınıfı bulunuyorsa”, alacaklılar kurulunun oluşturulması zorunludur (m. 289, IV; Yön m. 22, II). Alacaklılar kurulunu mah-

⁵³ Hans Ulrich Hardmeier, “Art 305 SchKG”, *Basler Kommentar Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs*, Ed.: Adrian Staehelin, Thomas Bauer, Daniel Staehelin, 2 Auflage Helbing Lichtenhahn, 2010, N. 30; Hans Ulrich Hardmeier, “Art 310 SchKG”, *Basler Kommentar Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs*, Ed.: Adrian Staehelin, Thomas Bauer, Daniel Staehelin, 2 Auflage Helbing Lichtenhahn, 2010, N. 11; Daniel Hunkeler- Georg J. Wohl, “Art 310”, *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, Ed.: Jolanta Kren Kostkiewicz, Dominik Vock, 4 th, Schulhess 2017, N. 8.

⁵⁴ BGE 87 III 117.

⁵⁵ Bkz. www.admin.ch, (27.12.2022).

⁵⁶ Levent Börü, “Adi Konkordatoda Alacaklılar Kurulu”, *İnönü Üniversitesi HFD*, 2018, C. 9, S. 2, s. 343.

keme takdir edecektir. Mahkeme alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde alacaklıları, hukuki durumu bakımından birbirinden farklı alacaklı sınıflarını ve varsa rehinli alacaklıları oluşturmalıdır (m. 289, IV; Yön. m. 21).

Alacaklılar kurulunda rehinli alacaklıları temsil eden üyelerin seçiminde yalnızca mülkiyeti borçlu tarafından verilmiş rehinli alacaklılar dikkate alınmalıdır. Dolayısıyla konkordato borçlusu için üçüncü kişi tarafından rehin tesis edilmişse rehinli alacaklılar sınıfından oluşturulan kurulun üyeleri kapsamında değerlendirmeye alınmamalıdır. Bununla birlikte bu tür alacaklı grupları adi alacaklıları temsil edecek şekilde kurul üyesi seçilmesine de bir engel oluşturmamalıdır.

C. Faizin Durması Bakımından Durumu (m. 294)

Tasdik edilen konkordato projesinde aksi belirtilmedikçe, rehinle temin edilmemiş her türlü alacak için kesin mühlet tarihinden itibaren faiz işlemesi durur (m. 294, III). Bu hükme göre adi alacaklılar ile rehinli alacaklar bakımından faizin işlemesi farklıdır. Yukarıda da ifade edildiği üzere⁵⁷, üçüncü kişinin maliyle rehnedilmiş alacaklar adi alacak olarak kabul edildikleri için kesin mühlete kadar faiz işlemeye devam etmelidir⁵⁸. Bu noktada doktrinde faizin başlangıcı yönünde bir tartışma bulunmaktadır.

Bizim de katıldığımız doktrindeki bir görüşe⁵⁹ göre, kanun metnindeki açık ifade sebebiyle, konkordato projesinde aksi belirtilmedikçe konkordatoya tabi adi alacaklar için faiz, konkordato kesin mühlet tarihine kadar işletilmelidir.

Doktrindeki diğer bir görüşe⁶⁰ ve Yargıtay'ın son zamanda vermiş olduğu bir Karara⁶¹ göre, İİK m. 294, III hükmü kesin mühlet tarihi itibarıyla, rehinle

⁵⁷ Bkz. yuk. III, B.

⁵⁸ Tunç Yücel, 2020, s. 185.

⁵⁹ Pekcanitez-Erdönmez, 2018, s. 55; Börü, "Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi", s. 178.

⁶⁰ Beşir Fatih Doğan, "Adi Konkordatoda Faize İlişkin Özellikli Durumlar", *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, 2022, C. 8, S. 2, s. 380; Tunç Yücel, 2020, s. 185.

⁶¹ "İİK 288/1 maddesi uyarınca geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur. İİK 294/3 maddesi ise *Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durur*. Hükmünü içermektedir. Somut olayda, konkordato talep eden davacının projesinde faize dair herhangi bir kabulünün bulunmadığı, yukarıda anılan kanun maddeleri gereğince kesin mühletin faize ilişkin düzenlemesi geçici mühleti de kapsayacağından konkordatoya tabi borçların geçici mühlet tarihinden itibaren faizsiz olarak ödenmesinin kararlaştırılması gerekir." Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 23.06.2021 tarihli ve E. 2021/2089, K. 2021/2943 sayılı kararı, <https://www.lexpera.com.tr/>, (27.12.2022).

güvenceye alınmamış alacaklara faiz işlemeyeceğine ilişkindir; fakat maddenin tamamını geçici mühletin sonuçlarına ilişkin m. 288 ile birlikte değerlendirmek gerekir; İİK m. 288, 1'e göre geçici mühletin kesin mühlet sonuçlarını doğurması sebebiyle geçici mühlet tarihinden itibaren konkordatoya tabi adi alacaklar için faizin durması gerekir.

D. Rehinli Alacaklıların İcra Takibi Yapabilmesi Yönüyle Durumu (m. 295)

Konkordato mühleti içerisinde borçlu aleyhine takip yasağı getirilmiştir (m. 294). Bununla birlikte m. 295'e göre, "konkordato mühleti içerisinde rehinle teminat altına alınmış alacaklar için rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılması ve başlayan takiplere de devam edilebilmesi mümkündür; fakat rehinli mala ilişkin muhafaza tedbiri uygulanamaz ve rehinli mal satılamaz".

Konkordato projesinde işletmenin rehinli malı kullanması öngörülmemiş veya rehinli malın kıymeti düşecek ya da muhafaza altına alınması masraflı olacak ise m. 297, II usul uyarınca satışı için izin verilebilir⁶². Satışla elde edilen tutardan rehinli alacaklıya rehin tutarı kadar ödeme yapılabilir (m. 295, II). Maddede sadece rehin ifadesi kullanıldığı için borçlunun bütün taşınır ve taşınmaz rehinlerini rehin kapsamında değerlendirmek gerekir⁶³.

Bir alacağın teminatı olarak gösterilen rehinli mal borçluya veya üçüncü kişiye ait olabilir (TMK m. 881/2). Çalışmanın konusu bakımından önem arz eden husus, üçüncü kişinin malvarlığında yer alan ve konkordato borçlusunun borcu için rehin verilen malın, konkordato mühleti içerisinde rehinin paraya çevrilmesi yoluyla satılıp satılamayacağıdır. Bu anlamda m. 295'te öngörülen yasağın kapsamına, üçüncü kişiye ait rehinli malların dâhil olup olmadığı hususu doktrinde tartışmalıdır⁶⁴ ve bu sebeple değerlendirilmelidir.

Konkordato hukuku ile yeniden yapılandırma yöntemi olarak benzerlik gösteren yürürlükten kaldırılan iflas erteleme kurumu için öngörülen m. 179/b uyarınca erteleme kararı sonrası rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapıla-

⁶² "Borçlu mahkemenin izni olmaksızın mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez. İİK m. 297/2 borçlu tarafından verilen rehinlerin kural olarak yasak kapsamında olduğu kabul edilmiştir. Bu sebeple, borçlu lehine üçüncü bir kişinin rehin vermesine bir engel yoktur. Borçlunun yeni kredi talebinin temini için üçüncü bir kişinin rehin göstermesi durumunda mahkemenin izin alınması gerekmez". Bkz. Cemil Simil, *Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 127.

⁶³ Simil, 2020, s. 127.

⁶⁴ Tunç Yücel, 2020, s. 88.

bilse de bu takip sebebiyle rehinli mal hakkında muhafaza tedbirlerinin alınması ve malın satılması yasaklanmıştır⁶⁵. Yargıtay 19. HD., iflasın ertelenmesi döneminde vermiş olduğu kararda kurumun amacını dikkate alarak, mülkiyeti üçüncü kişiye ait rehinli malın satılabileceğini belirtmişti⁶⁶.

Üçüncü kişiyle borçlu arasında mecburî takip arkadaşlığı gerekçesine dayanan Yargıtay 12. HD. ise rehin konusu malın satışı için söz konusu olan yasağı yalnızca mülkiyeti borçlunun olan rehinli mallar bakımından değil, mülkiyeti üçüncü kişinin olan rehinli mallar bakımından da kabul etmektedir⁶⁷. Yargıtay HGK da yakın tarihli bir kararında aynı sonuca ulaşmıştır⁶⁸.

Köroğlu⁶⁹ ve Şahin'e⁷⁰ göre, rehin borçlu yerine üçüncü kişi tarafından tesis edilmiş olsa dahi üçüncü kişiye ait mal satılamamalı ve mal hakkında muhafaza tedbiri alınamamalıdır.

Öztek⁷¹ rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takipte borçlu ve üçüncü kişi arasında şekli zorunlu takip arkadaşlığı (m. 149, m. 149/b) bulunduğunu, borçlu bakımından öngörülen tedbirlerin üçüncü kişiye de sirayet edeceğini ileri sürmektedir.

⁶⁵ Bkz. Öztek, "(Son Güncel Gelişmeler)", s. 754.

⁶⁶ "İİK'nın 179/6. maddesinin ikinci fıkrasında iflasın ertelenmesi kararının ipotekli takipler yönünden sonucu düzenlenmiştir. Kural olarak iflasın ertelenmesi kararı ipotekli takipleri durdurmaya ancak satış işlemi yapılamayacaktır. İflasın ertelenmesinin temel amacı erteleme süresince şirketin aktiflerinin korunması, çalıştırılması, bu şekilde pasiflerin azaltılmasıdır. İİK'nın 179/a maddesinde iflasın ertelenmesini talep eden şirketin malvarlığının korunması için mahkemeye her türlü tedbiri alma yetkisi tanınmıştır. Tedbirlerin erteleme talebinde bulunan şirket yönünden uygulanacağı kabul edildiğinden şirkete göre üçüncü kişi konumunda bulunan kefil veya ipotekli taşınmaz maliklerinin hukuki durumunu etkileyecek şekilde tedbire hükmedilmesi mevcut düzenlemeye aykırıdır..." Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin 07.04.2005 tarihli ve E. 2005/2033, K. 2005/3760 sayılı kararı, <https://lib.kazanci.com.tr/>, (27.12.2022).

⁶⁷ Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 05.07.2018 tarihli ve E. 2018/10525, K. 2018/7456 sayılı kararı, <https://lib.kazanci.com.tr/>, (27.12.2022); Aynı yönde bkz. Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 22.11.2018 tarihli ve E. 2018/1612, K. 2018/11973 sayılı kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, (27.12.2022).

⁶⁸ Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 02.07.2019 tarihli ve E. 2017/12-760, K. 2019/838 sayılı kararı, <https://lib.kazanci.com.tr/>, (27.12.2022).

⁶⁹ Anıl Köroğlu, "Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçerisinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m. 295)", *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 2020, C. 78, S. 1, 2020, s. 156.

⁷⁰ Şahin, 2020, s. 230.

⁷¹ Öztek, "(Son Güncel Gelişmeler)", s. 750; Öztek, "Üçüncü Kişi Rehninin Akıbeti", Başlık 1; Aynı yönde bkz. Sakarya BAM, 8.HD, 22.03.2019, E. 2019/188, K. 2019/258, (Öztek, "Üçüncü Kişi Rehninin Akıbeti"); Aynı yönde Akyürek-Akyürek, 2019, s. 388.

Yeşilova⁷² ve Tunç Yücel⁷³ ise, borçlu ve üçüncü kişi arasındaki mecburî takip arkadaşlığının olmasının üçüncü kişiye ait rehinli malın konkordato mühletinde paraya çevrilmesine engel oluşturmayacağı düşüncesindedir; zira rehinli mal maliki üçüncü kişiyle borçlunun takipte beraber taraf olması şekli bir gerekliliktir ve üçüncü kişiyle borçlunun takipte birlikte hareket etme zorunluluğu yoktur.

Postacıoğlu'na⁷⁴ göre, rehin üçüncü kişi tarafından gösterilmiş ise, m. 295'teki prosedüre uygulanmak şartıyla alacağın tamamı konkordato kapsamında olacak ve alamadığı kısım için rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takibe girişebilecektir.

Yukarıda ifade edildiği üzere⁷⁵ üçüncü kişiye ait rehinli mal konkordato prosesine dahil edilmemelidir. Konkordato, borçlu bakımından hüküm ve sonuçlarını doğurur. Rehinli mala ilişkin muhafaza ve satış yasağı, konkordato borçlusunun malvarlığını korumayı amaçlamaktadır. Konkordatonun, üçüncü kişinin malvarlığını koruma amacı bulunmamaktadır. Üçüncü kişinin malvarlığında yer alan rehinli malın satışının konkordato borçlusunun pasifini de arttırmaz⁷⁶. Bu anlamda üçüncü kişiye ait bir mal bakımından muhafaza ve satış yasağı söz konusu değildir ve üçüncü kişinin olan rehinli malın konkordato mühleti içerisinde rehinin paraya çevrilmesi yoluyla yapılan takip neticesinde satılabilmesi mümkündür⁷⁷.

Üçüncü kişinin verdiği rehinle güvenceye alınan alacak, adi alacak kabul edilerek nisaba dâhil edilse de bu alacak bakımından TMK ile İİK'daki rehinin paraya çevrilmesi düzenlemeleri uyarınca rehinli alacak niteliği hala mevcut olduğundan, rehinli alacaklı üçüncü kişiye karşı rehinin paraya çevrilmesi yoluna başvurabilecektir⁷⁸. Nitekim Yargıtay da yeni tarihli bir kararında⁷⁹ m. 295'in

⁷² Yeşilova, 2019, s. 373.

⁷³ Tunç Yücel, "Alacağın Konkordatodaki Durumu", Başlık VI.

⁷⁴ Postacıoğlu, 1965, s. 105.

⁷⁵ Bkz. Yuk. III, A.

⁷⁶ Tunç Yücel, "Alacağın Konkordatodaki Durumu", Başlık II; Pekcanitez-Erdönmez, "Konkordato Nisabının Hesabına Dahil Edilmeli Midir?", Başlık III, 2.

⁷⁷ Kuru, 2013, s. 1464; Akil, 2019, s. 142; Talih Uyar, *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, TBB: 369, 2019, s. 95.

⁷⁸ Tunç Yücel, "Alacağın Konkordatodaki Durumu", Başlık VI; Levent Börü-Şafak Parlak Börü, "Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri", *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 2020, C. 78, S. 3, s. 1257; Duran, 2020, s. 199.

konkordatonun başarıya ulaşması için borçlunun malvarlığının korunması amacıyla doğru orantılı bir hüküm olduğunu, konkordato kapsamında üçüncü kişinin sağladığı rehlin, paraya çevrilmesinin durdurulmasının kanun koyucunun amaçladığı bir netice olmadığını belirtmiştir.

E. Konkordatonun Tasdiki Sonucunda Rehinli Malların Muhafaza ve Satışının Ertelenmesi (m. 307)

Konkordatonun tasdiki kararıyla birlikte rehinli alacaklılar, rehinli mala ilişkin muhafaza ve satış işlemlerini yapabilirler; konkordato projesinde konkordatonun tasdikinin kesinleşmesiyle bağlayıcı olacağı borçlu tarafından belirtilmediyse, rehinli malın paraya çevrilmesi için konkordatonun tasdikinin kesinleşmesi de gerekmez (m. 308/c, I).

Konkordatoyu tasdik edecek olan mahkeme, tasdik kararıyla birlikte, şartları varsa, rehin konusu malın muhafaza altına alınması ile satışının karar tarihi itibarıyla bir yıl süreye kadar ertelenmesine karar verebilir (m. 307). Mahkemenin rehinli mallar için erteleme kararını tasdik kararıyla aynı anda vermesi gerekir. Bu anlamda üçüncü kişiye ait rehinli bir mal bakımından da erteleme kararının kapsamı içerisinde değerlendirilip değerlendirilmeyeceği incelenmelidir.

İlgili maddenin (m. 307) alt komisyon gerekçesinde⁸⁰ “önergeyle, rehinli malın üçüncü kişiye ait olması durumunda da bu madde uyarınca erteleme kararı alınabilmesi sağlanmakta...” ifadeleri bulunmaktadır. Dolayısıyla madde alt komisyon gerekçesine göre, üçüncü kişiye ait rehinli mallar da bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Doktrindeki azınlık görüşüne göre⁸¹, konkordatonun tasdiki kararıyla rehinli malların satışının durdurulmasının sebebi, borçlu işletmenin faaliyetine devam edebilmesi bakımından zorunlu olan malların borçludan alınması önlenerek mahkemece tasdiklenen konkordato projesinin başarıya ulaşmasını sağlamaktır; buna göre m. 295 ile 307 arasındaki benzerlik rehinli malların kapsamı (İİK m. 23) bakımından da uyumludur; m. 307’de de m. 295’e paralel olarak bir ayırım yapılmaksızın tüm rehinli malların satışının ertelenmesi mümkündür.

⁷⁹ Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 16.02.2021 tarihli ve E. 2021/1389, K. 2021/275 sayılı kararı.

⁸⁰ Uyar, 2019, s. 136.

⁸¹ Köroğlu, “(İİK m. 295)”, s. 153-155.

Bizim de katıldığımız doktrindeki hâkim görüşe⁸² göre, konkordato borçlusunun borcuna üçüncü kişi rehin vermişse m. 307 kapsamında değerlendirmeye alınmamalıdır; çünkü bu maddeyle konkordatonun tasdikine kadar borçlunun elinde bulunan ve borçlunun işletme faaliyetinin devamı için zorunlu olan rehinli malların, konkordatonun tasdikinden sonra da borçlunun uhdesinde kalmasını sağlamak amaçlanmıştır.

F. Rehlinli Malların Kıymetinin Takdiri Bakımından Durumu (m. 298)

Komiser, görevlendirilmesinin ardından borçlunun malvarlığında yer alan bütün malların kaydını çıkarır ve bunların kıymetlerini takdir eder. Komiser, rehinli mallara ilişkin kıymet takdiri kararını alacaklılar tarafından incelenmesi için hazırlar ve bu kararı alacaklılar toplantısı öncesinde borçlu ile rehinli alacaklılara yazılı olarak bildirir (m. 298).

Konkordato komiseri, sadece mülkiyeti borçluya ait malların defterini tutmakta ve kıymetini takdir etmektedir. Borçlunun borcunu temin eden üçüncü kişiye ait malın ise m. 298 hükmünce kıymet takdirinin yapılmasına gerek yoktur. Üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınan alacağın, rehinli alacak kabul edilmesi halinde rehin konusu malın kıymeti takdir edilmediğinden teminatsız kalan kısım belirlenemeyecektir⁸³.

Üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınan alacağın adi alacak olarak kabulüyle konkordato nisabına dahil edilmesi gerek üçüncü kişi gerekse de alacaklının haklarını koruyacaktır. Rehlinli malın maliki borçtan rehinli malın değerince sorumlu iken, borçlu borçtan şahsen sorumludur. Alacaklı alacağının tamamını projeye yazdırır ve konkordato tasdik edilirse alacaklı proje kapsamında alacağını alabilecek ve rehin konusu malın maliki üçüncü kişinin rücu hakkı doğabilecektir⁸⁴.

G. Borçtan Birlikte Sorumlu Olanlara Karşı Haklar Yönüyle Durumu (m. 303)

Alacaklının borçtan birlikte sorumlu kişilere karşı sahip olduğu haklarla ilgili olarak m. 303'te düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemede alacaklının konkordato projesine muvafakat edip etmemesine göre, birlikte borçlu olanlara karşı

⁸² Tunç Yücel, "Alacağın Konkordatodaki Durumu", Başlık VII; Ali Cem Budak-Serdar Kale, "İİK m. 307", *Yeni Konkordato Hukuku*, Ed.: Selçuk Öztek, 2. Bası, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2019, s. 552; Pekcanitez-Erdönmez, 2018, s. 151; Pekcanitez-Erdönmez, "Konkordato Nisabının Hesabına Dahil Edilmeli Midir?", Başlık III, A, 3; Sarısözen, 2021, s. 529.

⁸³ Tunç Yücel, "Alacağın Konkordatodaki Durumu", Başlık V.

⁸⁴ Tunç Yücel, "Alacağın Konkordatodaki Durumu", Başlık V.

ileri sürebileceği haklarını tam olarak koruyabilmesi için yapması gerekenler hüküm altına alınmıştır. 7101 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucu m. 303'te "müşterek borçlu, borçlunun kefilleri ve borcu tekeffül eden" yerine "borçtan birlikte sorumlu olanlar" ifadesi kullanılmıştır.

Borç ilişkisinin borçlu tarafında birden çok kişinin yer alması hali, "birlikte borçluluk" şeklinde ifade edilebilir; bu husus kanun hükmüyle, tarafların iradeleriyle ya da borç konusu olan edimden doğabilir. Bu halde aynı borç ilişkisinde sorumluluk, birden fazla kişide toplanmalıdır⁸⁵. Birlikte borçlu kavramına, borçlunun borcu için müteselsil ya da ikincil (tali) şekilde yükümlülük alan herkes dahildir; bu anlamda maddenin sınırlayıcı değil, örnekleyici bir düzenleme getirdiğini söyleyebiliriz⁸⁶. Buna göre konkordato borçlusunu yanında borçtan müteselsil sorumlu olanlar; rehin veren üçüncü kişi, garanti veren, kefil veya özel bir hukuki ilişki nedeniyle borcun tarafı olan kişiler olabilir⁸⁷.

Alacağı üçüncü kişi rehniyle temin edilmiş alacaklı da İİK m. 303 hükmü çerçevesinde hareket edebilecektir. İİK m. 303 uyarınca alacaklının konkordatoya muvafakat edip etmemesine göre bir sonuç bağlanmıştır. Üçüncü kişi rehniyle teminat altına alınan alacağın alacaklısının konkordato projesinde oy kullanmasının önemi, üçüncü kişinin rücu hakkı bakımından burada da ortaya çıkmaktadır. Zira borçlunun borcu için üçüncü kişinin rehin göstermesi durumunda borç ödenmez ve bu nedenle rehin paraya çevrilirse, rehin sahibi üçüncü kişi, borçluya rücu edebilecektir⁸⁸. Bu anlamda üçüncü kişi rehniyle güvenceye alınan alacağın alacaklısının konkordato projesine adi alacaklı olarak kaydedilerek oy hakkına sahip olduğunun kabulü, maddenin lafzı ve amacına da uygun olacaktır⁸⁹. Alacaklı rehlinli malın maliki üçüncü kişiye başvurmak için m. 303'te aranan şartları yerine getirmelidir.

Alacağı üçüncü kişi rehniyle teminat altına alınan alacaklı, konkordatoya süresi içerisinde kayıt yaptırmış olması kaydıyla rehin tesis eden üçüncü kişiye

⁸⁵ Nurcihan Dalcı Özdoğan, *Müteselsil Sorumluluk*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015, s. 50.

⁸⁶ Alexander Vollmar, "Art 303 SchKG", *Basler Kommentar Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs*, Ed.: Adrian Staehelin, Thomas Bauer, Daniel Staehelin, 2 Auflage Helbing Lichtenhahn, 2010, N 7; BGE 121 III 191 E. 2.

⁸⁷ Börü-Parlak Börü, "Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri", s. 1258; Tunç Yücel, "Alacağın Konkordatodaki Durumu", Başlık IV.

⁸⁸ Cenk Akil, "Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları", *TBB Dergisi*, S. 141, 2019, s. 245.

⁸⁹ Tunç Yücel, "Alacağın Konkordatodaki Durumu", Başlık IV.

karşı başvuru hakkını koruyacaktır. Aksi halde rehinli malın maliki üçüncü kişinin konkordato borçlusundan rücu alacağını elde etme imkânını zorlaştıracaktır⁹⁰. Nitekim Yargıtay da bir kararında⁹¹ üçüncü kişinin verdiği rehinle güvenceye alınan alacağın, adi alacak şeklinde nisaba dâhil edilmesini, rehin veren üçüncü kişi ile borçlunun m. 303'e göre hareket etmesi gerektiğini belirtmiştir.

H. Rehlinli Alacaklılarla Müzakere ve Borçların Yapılandırılmasındaki Durumu (m. 308/h)

“Rehlinli alacaklılarla müzakere ve borçların yapılandırılması”, iflas dışı konkordatoyla ilişkili ancak ondan ayrı bir borçların yapılandırılması usulüdür. Başka bir deyişle iflas dışı konkordatoda borçlu, alacaklı lehine rehin verilmiş olan borçların yapılandırılmasını (ön) projede yer alması şartıyla m. 308/h gereği talep edebilecektir.

Rehlinli alacaklıların, alacak miktarı bakımından “üçte ikiyi aşan çoğunluğu” ile anlaşılmalıdır. İşte rehinli alacak miktarı nisabının hesaplanmasında borçlu tarafından verilen rehinler dikkate alınmalıdır. Başka bir deyişle rehinli alacaklılar arasında yapılan oylamaya (m. 308/h), sadece alacağı borçlu tarafından tesis edilen rehinle güvence altına alınan alacaklılar katılır; çünkü madde hükmü kapsamında üçüncü kişinin verdiği rehinle güvence altına alınan alacakların da dikkate alınacağına ilişkin ifade bulunmamaktadır⁹². Alacağı üçüncü kişinin verdiği rehinle güvenceye alınan alacaklı ise, adi alacaklılar arasındaki oylamada oy kullanacaktır (m. 302).

SONUÇ

İİK'da 7101 Sayılı Kanun'la getirilen değişiklikler sonrasında konkordato hükümlerinde yer alan rehin kavramının kapsamı içerisinde borçlu tarafından verilen rehinlerin dışında ayrıca üçüncü kişiler tarafından verilenlerin de dahil olup olmadığı doktrinde ve Yargı kararlarında tartışma konusu olmuştur. Özel-

⁹⁰ Aksi yönde görüş için bkz. Öztekin, “Üçüncü Kişi Rehminin Akıbeti”, Başlık 1; Öztekin, “(Son Güncel Gelişmeler)”, s. 749 vd.

⁹¹ Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 16.02.2021 tarihli ve E. 2021/1389, K. 2021/275 sayılı kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, (27.12.2022).

⁹² Baki Kuru-Burak Aydın, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku*, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, s. 513; Ramazan Arslan vd., *İcra ve İflas Hukuku*, 8. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, s. 726; Tunç Yücel, “Alacağın Konkordatodaki Durumu”, Başlık VII; Pekcanitez-Erdönmez, “Konkordato Nisabının Hesabına Dahil Edilmeli Midir?”, Başlık III, 3; Atalay-Atalı-Erdoğan, “Konkordato Nisabında Dikkate Alınıp Alınmayacağı Meselesi”, Başlık III; Aksi yönde görüş için bkz. Pekcanitez vd., 2022, s. 530.

likle yapılan kanun değişikliği sonucu bütün alacaklar için aranan teminat koşulunun kalkmasıyla birlikte doktrinde alacağın üçüncü kişi rehniyle teminat alınması halinde de bu alacağın, konkordato rehinli alacak olarak kabul edilerek konkordato nisabına dâhil edilemeyeceği yönünde görüşler ortaya çıkmıştır.

Konkordatoya ilişkin İİK'nın rehin hükümlerinin, kanun koyucunun ve konkordatonun amacı doğrultusunda sadece borçlu tarafından verilen rehinler hakkında uygulanması yerinde olacaktır. Üçüncü kişiye ait bir mal kural olarak konkordato projesine dâhil edilmemekte; proje, borçlunun malvarlığı dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Zira konkordato ile amaçlanan borçlunun malvarlığının korunmasıdır. Konkordatoya ilişkin düzenlemelerin hüküm ve sonuçları borçlu bakımından doğmaktadır. Aksinin kabulü konkordatonun ve kanun koyucunun amacına aykırı olacaktır. Bu anlamda üçüncü kişi rehniyle teminat altına alınan alacak, adi alacaktır ve konkordato nisabına dâhil edilmelidir.

Rehinli mala ilişkin muhafaza ve satış yasağı (m. 295), konkordato borçlusunun malvarlığının korunması amacına hizmet etmektedir. Mülkiyeti üçüncü kişinin olan rehin konusu malın satışı, konkordato borçlusunun malvarlığının pasif kısmını da artırmayacağından, m. 295 uyarınca üçüncü kişiye ait bir mal bakımından muhafaza ve satış yasağı söz konusu değildir. Üçüncü kişinin rehinli malının konkordato mühleti içerisinde rehinin paraya çevrilmesi yoluyla yapılan takip sonucunda muhafaza altına alınmasına ve satılmasına kanunen bir engel bulunmamaktadır.

Alacaklılar kurulunda rehinli alacaklıları temsil eden üyelerin seçiminde yalnızca mülkiyeti borçlu tarafından verilmiş rehinli alacaklılar dikkate alınmalıdır. Dolayısıyla konkordato borçlusu için üçüncü kişi tarafından rehin tesis edilmişse rehinli alacaklılar sınıfından oluşturulan kurulun üyeleri bu kapsamda değerlendirmeye alınmamalıdır.

Üçüncü kişiye ait rehinli malın gerekçe uyarınca m. 307 kapsamında olduğu söylene dahi bu husus, üçüncü kişinin rehniyle güvenceye alınan alacağın adi alacak niteliğini etkilemez. Yine m. 308/h uyarınca rehinli alacaklılar arasındaki oylamaya, yalnızca alacağı, borçlu tarafından tesis edilen rehinle güvenceye alınan alacaklılar katılacağından, üçüncü kişi tarafından verilen rehinle güvenceye alınan alacağın alacaklısı, konkordato nisabına dâhil olup burada oy kullanacaktır.

Alacağı üçüncü kişinin rehniyle güvenceye alınan alacağın, adi alacak şeklinde nisaba dâhil edilmesi sonucu borçlu ile rehin veren üçüncü kişi m. 303 hükmü çerçevesinde hareket etmelidir.

KAYNAKÇA

- ACAR, Faruk, *Rehin Hukuku Dersleri*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015.
- AKÇAAL, Mehmet, *Eşya Hukuku*, Yetkin Yayınları, 2021.
- AKİL, Cenk, “Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)”, *TBBD*, S. 141, 2019, ss. 227-252.
- AKİL, Cenk, *Sorularla Adi Konkordato*, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2019.
- AKYÜREK, Ayhan-AKYÜREK, Remziye, *Konkordato Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- ALTAY, Sümer-ESKİOCAK Ali, *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku*, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019.
- ARSLAN, Ramazan vd., *İcra ve İflas Hukuku*, 8. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022.
- AŞIK, İbrahim vd., *İcra ve İflas Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- ATALI, Murat-ERMENEK, İbrahim-ERDOĞAN, Ersin, *İcra ve İflas Hukuku*, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, 2022.
- BAUER, Thomas-STAEHELİN, Daniel: “Art 293”, *Basler Kommentar Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs Ergänzungsband*, Ed: Thomas Bauer, Daniel Staehe- lin, 2. Auflage, Helbing Lichtenhahn 2017, (Bearb: Bauer T).
- BERKİN, M. Necmeddin, *İflas Hukuku*, 4. Bası, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1972.
- BÖRÜ, Levent, “Adi Konkordatoda Alacaklılar Kurulu”, *İnönü Üniversitesi HFD*, C. 9, S. 2, 2018, ss. 341-372.
- BÖRÜ, Levent, “Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi”, *İnönü Üniversitesi HFD*, C. 10, S. 1, 2019, ss. 173-186.
- BÖRÜ, Levent-PARLAK BÖRÜ, Şafak, “Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri”, *İstanbul Hukuk Mecmuası*, C. 78, S. 3, 2020, ss. 1239-1277.
- BUDAK, Ali Cem-KALE, Serdar, “İİK m. 307”, *Yeni Konkordato Hukuku*, Ed.: Selçuk Özte- tek, 2. Bası, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2019.
- COŞKUN, Mahmut, *Konkordato ve İflas*, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- DALCI ÖZDOĞAN, Nurcihan, *Müteselsil Sorumluluk*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- DOĞAN, Beşir Fatih, “Adi Konkordatoda Faize İlişkin Özellikli Durumlar”, *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, C. 8, S. 2, 2022, ss. 375-384.
- DOĞAN, Emsalgül, *Konkordatonun Tasdiki Yargılaması*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- DURAN, Rukiye, *Konkordato Mühleti ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- ERDÖNMEZ, Güray, *İflasta Alacaklılar Toplanması Yetkileri*, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2005.
- ESENER, Turhan-GÜVEN, Kudret, *Eşya Hukuku*, 6. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.

- GÖRGÜN, Şanal-BÖRÜ, Levent-KODAKOĞLU, Mehmet, *İcra ve İflas Hukuku*, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, 2022.
- GÜRDOĞAN, Burhan, *Türk-İsviçre İcra ve İflas Hukukunda Rehnin Paraya Çevrilmesi*, Ajans-Türk Yayınları, 1967.
- HARDMEIER, Hans Ulrich, "Art 305 SchKG", *Basler Kommentar Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs*, Ed.: Adrian Staehelin, Thomas Bauer, Daniel Staehelin, 2. Auflage Helbing Lichtenhahn, 2010.
- HARDMEIER, Hans Ulrich, "Art 310 SchKG", *Basler Kommentar Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs*, Ed.: Adrian Staehelin, Thomas Bauer, Daniel Staehelin, 2. Auflage Helbing Lichtenhahn, 2010.
- HUNKELER, Daniel, *Das Nachlassverfahren nach revidiertem SchKG, Mit einer Darstellung der Rechtsordnungen der USA, Frankreichs und Deutschlands*, Universitätsverlag Freiburg, 1996.
- HUNKELER, Daniel-WOHL, Georg J., "Art 310", *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, Ed.: Jolanta Kren Kostkiewicz, Dominik Vock, 4 th, Schulhess, 2017.
- HURTER, Hans, *Der Nachlassvertrag mit Gesellschaftsgründung*, Keller & Co AG, 1988.
- KALE, Serdar, "7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato", *İstanbul Medipol Üniversitesi HFD*, C. 5, S. 1, 2018, ss. 213-269.
- KALE, Serdar, *Sorularla Konkordato*, On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- KARAKUŞ ERBAŞ, Burcu, *Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni ve Rehin Alacaklısının Korunması*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- KÖROĞLU, Anıl, "Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçerisinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m. 295)", *İstanbul Hukuk Mecmuası*, C. 78, S. 1, 2020, ss. 139-160.
- KURU, Baki, *İcra ve İflâs Hukuku Cilt IV*, 3. Bası, Alfa Yayıncılık, 1997.
- KURU, Baki, *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 2. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- KURU, Baki-AYDIN, Burak, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku*, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022.
- MUŞUL, Timuçin, *28.02.2018 tarih ve 7101 sayılı Kanunla İcra İflas Kanunu'nda yapılan yeni düzenlemeye göre; İflas ve Konkordato Hukuku Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılanma*, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2018.
- OĞUZMAN, M. Kemal-SELİÇİ, Özer-OKTAY ÖZDEMİR, Saibe, *Eşya Hukuku*, 23. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2021.
- ÖCAL APAYDIN, Bahar, "6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Uyarınca Aynı Alacağa Teminat Teşkil Etmek Üzere Birden Çok Taşınırın Rehin Hakkına Konu Olması", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 11, S. 1, 2020, ss. 271-286.
- ÖNCÜ, Azim, *Türk Hukukunda Taşınmazların Toplu Rehni*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2023.

- ÖZBAY, İbrahim-ÇELİK, Ferhat, “İcra ve İflas Hukukunda Rehin Açığı Belgesi”, *TAAD*, Y. 9, S. 34, 2018, ss. 1-36.
- ÖZBEK, Mustafa Serdar, “Amerika Birleşik Devletleri İflas Hukuku Sisteminde Alacaklılara ve Borçlulara Ait Haklar”, *TBB*, S. 2, 2002, ss. 21-64.
- ÖZSUNAR, Erdal, “Roma Hukukunda Rehin Hakkı”, *Dokuz Eylül Üniversitesi HFD*, C. 7, S. 2, 2005, ss. 37-164.
- ÖZTEK, Selçuk, “İİK m. 285”, *Yeni Konkordato Hukuku*, Ed.: Selçuk Öztek, 2. Bası, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2019.
- ÖZTEK, Selçuk, “Üçüncü Kişi Rehniyle Temin Edilmiş Bir Alacağın Adi Konkordato Nisabının Hesaplanmasındaki Hukuki Durum (Son Güncel Gelişmeler)”, *Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, C. 16, S. 47, 2020, ss. 739-766.
- PEKCANITEZ, Hakan vd., *İcra ve İflas Hukuku*, 9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2022.
- PEKCANITEZ, Hakan-ERDÖNMEZ, Güray, *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018.
- POSTACIOĞLU, İlhan, *Konkordato*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1965.
- SARISÖZEN, M. Serhat, *Konkordato*, 5. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- SEROZAN, Rona, *Eşya Hukuku I*, 3. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2014.
- SİMİL, Cemil, *Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- SİRMEN, A. Lale, *Alacak Rehni*, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Yayınları, 1990.
- SİRMEN, A. Lale, *Eşya Hukuku*, 9. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- ŞAHİN, Çağatay Serdar, *Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- ŞENOCAK, Kemal vd., *Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni*, Yetkin Yayınları, 2019.
- TANRIVER, Süha, “İflas Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Temel Problemler ve Çözüm Araışları”, *MİHBİR 13. Antalya Toplantısı*, 2015, ss. 247-268.
- TANRIVER, Süha-DEYNEKLİ, Adnan, *Konkordatonun Tasdiki*, Yetkin Yayınları, Ankara, 1996.
- TUNÇ YÜCEL, Müjgan, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- UYAR, Talih, *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, TBB: 369, 2019.
- VOLLMAR, Alexander, ‘Art 303 SchKG’, *Basler Kommentar Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs*, Ed.: Adrian Staehelin, Thomas Bauer, Daniel Staehelin, 2. Auflage Helbing Lichtenhahn, 2010.
- YEŞİLOVA, Bilgehan, “İİK m. 295”, *Yeni Konkordato Hukuku*, Ed.: Selçuk Öztek, 2. Bası, Adalet Yayınevi, İstanbul, 2019.